

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 960
Tarih : 12.07.2023.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13 Temmuz'un Zilan Katliamında Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ali BOZAN

Mersin Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 13-7-2023	Esas No: 2/1301

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI

12 Temmuz 2023

Numara:

T B M M
GENEL EVRAK

12 Temmuz 2023

No:

1247482

GENEL GEREKÇE

13 Temmuz 1930 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde yaşanan Zilan Katliamı tarihin en büyük trajedilerinden biridir. 1926 yılında Ağrı ve çevresinde başlayan isyanlar şiddetle bastırılırken Erciş'te isyana katılıp katılmadığına bakılmadan çoluk çocuk, genç yaşlı, kadın erkek on binlerce Kürt katledilmiştir. Zilan bölgesinde Hasanabdal, Doluca, Şahbazar, Doğancı, Tendurek, Çakırbey, Yılanlık, Harhus, Babazeng, Kömür, Şor, Şorik, Mürşit, Mescitli, Karakilis, Kündük, Zorava, Aryutin, Hallacköy, Koşköprü, Kuruçem, Mülk, Yekmal, Kilise, Gosk, Aşağı Partaş, Yukarı Partaş, Binesi, Bunizi, Pelexlu, Kerx, Söğütlü, Mığare, Kardoğan, Kelle, Hostekar, Suvarköy, Kızılkilise, Ziyaret, Hıraşen, Komik, Şeytanava, Birhan ve Yukarı Koşköprü köyleriyle birlikte toplam 44 köy ateşe verilmiştir.

Zilan Deresi'nde binlerce sivil yurttaşın makineli silahlarla taranıp katledildiği, kurtulanların yerlerinden zorla sürgün edildiği, malvarlıklarına el konulduğu ve cenazelerin altında saklanmak suretiyle hayatta kalanların yıllarca kaçak yaşadığı gerçeği bugün de canlı tanıklarca anlatılmaktadır. Katliamda ölenlerin sayısı 15 bin olarak gösterilse de farklı kaynaklar gerçek sayının 40 binden fazla olduğunu iddia etmektedir. Cumhuriyet gazetesi 16 Temmuz 1930 sayısında operasyonu *"Zilan harekâtında imha edilenlerin miktarı 15 binden fazladır. Yalnız bir müfreze önünde düşüp ölenler bin kişi olarak tahmin ediliyor. Zilan Deresi'nden sıvışan 5 şaki de teslim olmuştur. Buradaki harp pek müthiş bir tarzda cereyan etmiş, Zilan deresi lepalep cesetle dolmuştu."* sözleriyle vermiştir.

Onlarca yıl yasak bölge ilan edilen Zilan'da bugün de acılar halen tazeliğini korumaktadır. Katliamın dehşeti hâlâ nesilden nesile aktarılmakta ve yeni nesiller bu trajedinin hikayeleriyle büyümektedir. Türkiye'de toplumsal barışın kalıcı olarak sağlanması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve böyle olası katliamların yaşanmaması için hatırlanıp yüzleşilmesi şarttır. Böyle bir anma ve yas günü ilan edilerek; benzeri katliam girişimlerinin önüne geçmek için ciddi bir yüzleşmeyle toplumsal farkındalığın yaratılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 13 Temmuz'un Zilan Katliamında hayatını kaybedenleri anma ve yas günü olarak ilan edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**13 TEMMUZ'UN ZİLAN KATLIAMINDA HAYATINI KAYBEDENLERİ ANMA VE
YAS GÜNÜ İLAN EDİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 13 Temmuz'un Zilan Katliamında hayatını kaybedenleri anma ve yas günü olarak ilan edilmesi kabul edilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.